

Nev-i beşerin hayat-ı dünyeviyesinde en cemiyetli merkez ve en esaslı zemberek ve dünyevî saadet için bir Cennet, bir melce', bir tahassüngâh ise, âile hayatıdır.

Bediüzzaman Said Nursî

Nev-i beşerin hayat-ı dünyeviyesinde en cemiyetli merkez ve en esaslı zemberek ve dünyevî saadet için bir Cennet, bir melce', bir tahassüngâh ise, âile hayatıdır. Ve herkesin hânesi, küçük bir dünyasıdır. Ve o hâne ve âile hayatının hayatı ve saadeti ise, samimi ve ciddî ve vefâdarâne hürmet ve hakiki ve şefkatli ve fedâkârâne merhamet ile olabilir. Ve bu hakiki hürmet ve samimi merhamet ise, ebedî bir arkadaşlık ve dâimî bir refâkat ve sermedî bir beraberlik ve hadsiz bir zamanda ve hududsuz bir hayatta birbiriyle pederâne, ferzendâne, kardeşâne, arkadaşâne münâsebetlerin bulunmak fikriyle, akidesiyle olabilir.

Meselâ, der: "Bu haremim, ebedî bir âlemde, ebedî bir hayatta dâimî bir refîka-i hayatımdır. Şimdilik ihtiyar ve çirkin olmuş ise de, zararı yok. Çünkü, ebedî bir güzelliği var; gelecek. Ve böyle dâimî arkadaşlığın hatırı için, her bir fedâkârlığı ve merhameti yaparım" diyerek, o ihtiyâre karısına, güzel bir hûri gibi muhabbetle, şefkatle, merhametle mukabele edebilir. Yoksa kısacık, bir iki saat sûrî bir refâkatten sonra ebedî bir firâk ve müfârakata uğrayan arkadaşlık, elbette gayet sûrî ve muvakkat ve esassız, hayvan gibi bir rikkat-i cinsiye mânâsında ve bir mecâzî merhamet ve sun'î bir hürmet verebilir. Ve hayvanâtta olduğu gibi, başka menfaatler ve sâir gâlip hisler, o hürmet ve merhameti mağlûp edip, o dünya cennetini cehenneme çevirir.

[Sözler, Yeni Asya Neşriyat 2013, s. 162-163]

***

*Devekuşu gibi
avcıyı görür,
kaçamıyor,
uçamıyor. Başını
kuma sokar, tâ
görünmesin.
Başını gaflete
sokar, tâ ölüm ve
zeval ve firak onu
görmesin.*

Hem her insanın küçük bir dünyası, belki küçük bir cenneti dahi kendi hanesidir. Eğer iman-ı âhîret o hanenin saadetinde hükmetmezse, o aile efradı, herbiri şefkat ve muhabbet ve alâkadarlığı derecesinde elîm endişeler ve azaplar çeker. O cenneti, cehenneme döner veyahut muvakkat eğlenceler ve sefahetlerle aklını tenvim edip uyutur. Devekuşu gibi avcıyı görür, kaçamıyor, uçamıyor. Başını kuma sokar, tâ görünmesin. Başını gaflete sokar, tâ ölüm ve zeval ve firak onu görmesin. Divanece, muvakkat iptal-i his nev'inden bir çare bulur. Çünkü, meselâ valide, ruhunu feda ettiği evlâdını daima tehlikelere mâruz gördükçe titrer. Ve pederini ve kardeşini eksik olmayan belâlardan kurtaramayan evlâtlar, daim bir keder, bir korkaklık hisseder. Buna kıyasen, bu dağdağalı, kararsız hayat-ı dünyeviyede, o mes'ut zannedilen aile hayatı çok cihetlerle saadetini kaybeder. Ve kısacık bir hayattaki münasebet ve karâbet dahi, hakiki sadakati ve samimî ihlâsı ve garazsız bir hizmeti ve muhabbeti vermez. Ahlâk o nisbette küçülür, belki sukut eder.

Eğer âhirete iman o haneye girse, birden ışıklandıracak. Ortalarındaki münasebet ve şefkat ve karâbet ve muhabbet, kısacık bir zaman ölçüsüyle değil, belki dâr-ı âhîrette, saadet-i ebediyede dahi o münasebetlerin devamı ölçüsüyle samimî hürmet eder, sever, şefkat eder, sadakat eder, kusurlarına bakmaz gibi ahlâk yüksekenir. Hakikî insanîyet saadeti o hanede başlar inkişafa.

Bu mânâ dahi hüccetlerle Risale-i Nur'da beyanına binaen kısa kesildi.

Hem herbir şehir kendi ahalisine geniş bir hanedir. Eğer iman-ı âhîret o büyük aile efradında hükmetmezse, güzel ahlâkın esasları olan ihlâs, samimiyet, fazilet, hamiyet, fedakârlık, rıza-yı İlâhî, sevab-ı uhrevî yerine garaz, menfaat, sahtekârlık, hodgâmlık, tasannu, riya, rüşvet, aldatmak gibi haller meydan alır. Zâhirî âsâyîş ve insanîyet altında anarşistlik ve vahşet mânâları hükmeder; o hayat-ı şehriye zehirlenir. Çocuklar haylazlığa, gençler sarhoşluğa, kavîler zulme, ihtiyarlar ağlamaya başlarlar.

Buna kıyasen, memleket dahi bir hanedir ve vatan dahi bir millî ailenin hanesidir. Eğer iman-ı âhîret bu geniş hanelerde hükmetse, birden samimî hürmet ve ciddî merhamet ve rüşvetsiz muhabbet ve muavenet ve hilesiz hizmet ve muâşeret ve riyâsız ihsan ve fazilet ve enaniyetsiz büyüklük ve meziyet o hayatta inkişafa başlarlar.

Çocuklara der: "Cennet var, haylazlığı bırak." Kur'ân dersiyile temkin verir.

Gençlere der: "Cehennem var, sarhoşluğu bırak. Aklı başlarına getirir.

Zâlîme der: "Şiddetli azap var, tokat yiyeceksin." Adaletle başını eğdirir.

İhtiyarlara der: "Senin elinden çıkmış bütün saadetlerinden çok yüksek ve daimî bir uhrevî saadet ve taze, bâkî bir gençlik seni bekliyorlar. Onları kazanmaya çalış." Ağlamasını gülmeye çevirir.

Bunlara kıyasen, cüz'î ve küllî herbir taifede hüsn-ü tesirini gösterir, ışıklandırır. Nev-i beşerin hayat-ı içtimaiyesiyle alâkadar olan içtimaiyyun

ve ahlâkiyyûnların kulakları çınlasın! İşte, iman-ı âhiretin binler faydalarından, işaret ettiğimiz beş altı nûmunelerine sairleri kıyas edilse, kat'î anlaşılır ki, iki cihanın ve iki hayatın medar-ı saadeti yalnız imandır.

Şualar, s. 205

***

“Bekârlık, bikârların kârıdır. Bâkire, iki sülüs kadın, bir sülüs erkektir. Bekâr, iki sülüs erkek, bir sülüs çocuktur. İzdivac, tasfiye tehziib eder.”

İşarat, ESD, 596

***

İkinci esas: Medeniyet, taaddüd-ü evvâcî kabul etmiyor. Kur'ân'ın o hükmünü, kendine muhâlif-i hikmet ve maslahat-ı beşeriyeye münâfi telâkkî eder.

Evet, eğer izdivaçtaki hikmet, yalnız kazâ-i şehvet olsa, taaddüd bilakis olmalı. Halbuki, hattâ bütün hayvanâtın şehâdetiyle ve izdivaç eden nebâtâtın tasdikıyla sabittir ki, izdivâcın hikmeti ve gâyesi, tenâsüldür. Kazâ-i şehvet lezzeti ise, o vazifeyi gördürmek için rahmet tarafından verilen bir ücret-i cüz'iyedir. Mâdem, hikmeten, hakikaten, izdivaç nesil içindir, nevin bekâsı içindir. Elbette, bir senede yalnız bir defa tevellüde kâbil ve ayın yalnız yarısında kâbil-i telâkkuh olan ve elli senede ye'se düşen bir kadın, ekserî vakitte, tâ yüz seneye kadar kâbil-i telkîh bir erkeğe kâfi gelmediğinden, medeniyet pekçok fâhişhâneleri kabul etmeye mecburdur.

• Üçüncü esas: Muhâkemesiz medeniyet, Kur'ân kadına sülüs verdiği için âyeti tenkid eder. Halbuki, hayat-ı içtimâiyede ekser ahkâm, ekseriyet itibâriyle olduğundan; ekseriyet itibâriyle bir kadın kendini himâye edecek birisini bulur, erkek ise ona yük olacak ve nafakasını ona bırakacak birisiyle teşrik-i mesâi etmeye mecbur olur. İşte, bu sûrette bir kadın, pederinden yarısını alsa, kocası noksanîyetini temin eder. Erkek, pederinden iki parça alsa, bir parçasını tezevvüc ettiği kadınındairesine verecek; kızkardeşine müsâvi gelir. İşte, adâlet-i Kur'âniye böyle iktizâ eder, böyle hükmetmiştir.

• Dördüncü esas: Sanemperstliği şiddetle, Kur'ân, men ettiği gibi; sanemperstliğin bir nevi taklidi olan sûretperestliği de men eder. Medeniyet ise, sûretleri kendi mehâsininden sayıp, Kur'ân'a muâraza etmek istemiş. Halbuki gölgeli, gölgesiz sûretler, ya bir zulm-ü mütehaccir veya bir riyâ-i mütecessid veya bir heves-i mütecessimdir ki; beşeri zulme ve riyâyâ ve hevâyâ, hevesi kamçılıyıp teşvik eder. Hem Kur'ân, merhameten, kadınların hürmetini muhâfaza için, hayâ perdesini takmasını emreder; tâ hevesât-ı rezîlenin ayağı altında o şefkat mâdenleri zillet çekmesinler, âlet-i hevesât, ehemmiyetsiz bir metâ hükmüne geçmesinler. Medeniyet ise, kadınları yuvalarından çıkarıp, perdelerini yırtıp, beşeri de baştan çıkarmıştır. Halbuki, âile hayatı, kadın-erkek mâbeyninde mütekâbil hürmet ve muhabbetle devam eder. Halbuki, açık saçıklık samimi hürmet ve muhabbeti izâle edip, âlevî hayatı zehirlemiştir. Hususan, sûretperestlik, ahlâkı fena halde sarstığı ve sukût-u ruha sebebiyet verdiği, şununla anlaşılır: Nasıl ki,

Muhâkemesiz
medeniyet,
Kur'ân kadına
sülüs verdiği için
âyeti tenkid eder.

Şu cemâl-i şefkat
ve hüsn-ü sîret,
âhir hayata kadar
devam eder,
ziyâdeleşir.

merhûme ve rahmete muhtaç bir güzel kadın cenazesine nazar-ı şehvet ve hevesle bakmak, ne kadar ahlâkı tahrip eder; öyle de, ölmüş kadınların sûretlerine veyahut sağ kadınların küçük cenazeleri hükmünde olan sûretlerine hevesperverâne bakmak, derinden derine, hissiyât-ı ulviye-i insaniyeyi sarsar, tahrip eder.

İşte şu üç misâl gibi binler mesâil-i Kur'ânîyenin herbirisi saadet-i beşeriyeyi dünyada temine hizmet etmekle beraber, hayat-ı ebediyesine de hizmet eder. Sâir meseleleri mezkûr meselelere kıyas edebilirsiniz.

Sözler 374/375

***

Mühim Bir Suâl

Diyorsunuz k: "Muhabbet ihtiyârî değil. Hem, ihtiyac-ı fitrîye binâen, leziz taamları ve meyveleri severim, peder ve vâlîde ve evlâtlarımı severim, refika-ihayatımı severim, dost ve ahbablarımı severim, enbiyâ ve evliyâyı severim, hayatımı, gençliğimi severim, baharı ve güzel şeyleri ve dünyayı severim. Nasıl bunları sevmeyeceğim? Nasıl bütün bu muhabbetleri Cenâb-ı Hakkın zât ve sıfat ve esmâsına verebilirim? Bu ne demektir?"

Elcevap: Dört Nükteyi dinle.

BİRİNCİ NÜKTE: Muhabbet, çendan, ihtiyârî değil. Fakat ihtiyar ile muhabbetin yüzü, bir mahubdan diğer bir mahbuba dönebilir. Meselâ, bir mahubun çirkinliğini göstermekle veyahut asıl lâıyk-ı muhabbet olan diğer bir mahbuba perde veya ayna olduğunu göstermekle, muhabbetin yüzü mecâzî mahubdan hakiki mahbuba çevrilebilir.

İKİNCİ NÜKTE: Tâdâd ettiğin sevdiklerini, sevme demiyoruz. Belki, onları Cenâb-ı Hakkın hesâbına ve Onun muhabbeti nâmına sev deriz...

...

Hem, refika-i hayatını, rahmet-i İlâhiyenin mûnis, latif bir hediyesi olduğu cihetiyle sev ve muhabbet et. Fakat çabuk bozulan hüsn-ü sûretine muhabbetini bağlama. Belki kadının en câzibedar, en tatlı güzelliği, kadınlığa mahsus bir letâfet ve nezâket içindeki hüsn-ü sîretidir. Ve en kıymetdar ve en şirin cemâli ise, ulvî, ciddi, samimi, nurânî şefkatidir. Şu cemâl-i şefkat ve hüsn-ü sîret, âhir hayata kadar devam eder, ziyâdeleşir. Ve o zaife, latife mahlûkun hukuk-u hürmeti o muhabbetle muhâfaza edilir. Yoksa, hüsn-ü sûretin zevâliyle, en muhtaç olduğu bir zamanda, bîçare, hakkını kaybeder.

Sözler , 584/1040

***

Tesettür, kadınlar için fitrîdir ve fitratları iktiza ediyor"

On Beşinci Notanın İkinci ve Üçüncü Meseleleri iken, ehemmiyetine binaen Yirmi Dördüncü Lem'a olmuştur.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ⁽¹⁾

(ilâ âhir) âyeti, tesettürü emrediyor. Medeniyet-i sefihe ise, Kur'an'ın bu hükmüne karşı muhalif gidiyor. Tesettürü fitrî görmüyor, bir esarettir diyor.

Elcevap: Kur'an-ı Hakimin bu hükmü tam fitrî olduğuna ve muhalifi gayr-ı fitrî olduğuna delâlet eden çok hikmetlerinden yalnız dört hikmetini beyan ederiz.

Birinci Hikmet

Tesettür, kadınlar için fitrîdir ve fitratları iktiza ediyor. Çünkü kadınlar hilkaten zayıf ve nazik olduklarından, kendilerini ve hayatından ziyade sevdiği yavrularını himaye edecek bir erkeğin himaye ve yardımına muhtaç bulduğundan, kendini sevdirmek ve nefret ettirmemek ve istiskale mâruz kalmamak için fitrî bir meyli var. Hem kadınların on adetten altı yedisi, ya ihtiyardır, ya çirkindir ki, ihtiyarlığını ve çirkinliğini herkese göstermek istemezler. Ya kıskançtır, kendinden daha güzellere nisbeten çirkin düşmek veya tecavüzden ve ittihamdan korkar; taarruza mâruz kalmamak ve kocası nazarında hıyanetle müttehem olmamak için, fitraten tesettür isterler. Hattâ dikkat edilse, en ziyade kendini saklayan, ihtiyarlardır. Ve on adetten ancak iki üç tanesi bulunabilir ki, hem genç olsun, hem güzel olsun, hem kendini göstermekten sıkılmasın.

Malûmdur ki, insan sevmediği ve istiskal ettiği adamların nazarından sıkılır, müteessir olur. Elbette açık saçıklık kıyafetine giren güzel bir kadın, bakmasına hoşlandığı nâmahrem erkeklerden onda iki üçü varsa, yedi sekizinden istiskal eder. Hem tefahhuş ve tefessüh etmeyen bir güzel kadın, nazik ve serü't-teessür olduğundan, maddeten tesiri tecrübe edilen, belki semlendiren pis nazarlardan elbette sıkılır. Hattâ işitiyoruz, açık saçıklık yeri olan Avrupa'da çok kadınlar, bu dikkat-i nazardan sıkılarak, "Bu alçaklar bizi göz hapsine alıp sıkıyorlar" diye polisler şekvâ ediyorlar. Demek, medeniyetin ref-i tesettürü hilâf-ı fitrattır. Kur'an'ın tesettür emri fitrî olmakla beraber, o maden-i şefkat ve kıymettar birer refika-i ebediye olabilen kadınları, tesettür ile sukuttan, zilletten ve mânevî esaretten ve sefaletten kurtarıyor.

Hem kadınlarda ecnebî erkeklere karşı, fitraten korkaklık, tahavvüf var. Tahavvüf ise, fitraten, tesettürü iktiza ediyor. Çünkü, sekiz dokuz dakika bir zevki cidden acılaştırarak sekiz dokuz ay ağır bir veled yükünü zahmetle çekmekle beraber, hâmisiz bir veledin terbiyesiyle, sekiz dokuz sene, o sekiz dokuz dakika gayr-ı meşru zevkin belâsını çekmek ihtimali var. Ve kesretle vâki olduğundan, cidden şiddetle nâmahremlerden fitratı korkar ve cibilliyeti sakınmak ister. Ve tesettürle, nâmahrem'in iştahını açmamak

1. Ey Peygamber! Hanımlarına, kızlarına ve mü'minlerin hanımlarına söyle, evlerinden çıktıklarında dış örtülerini üzerlerine alsınlar. (Ahzab Suresi: 59.)

Elbette açık saçıklık kıyafetine giren güzel bir kadın, bakmasına hoşlandığı nâmahrem erkeklerden onda iki üçü varsa, yedi sekizinden istiskal eder.

*Kadın ve erkek
ortasında gayet
esaslı ve şiddetli
münasebet,
muhabbet ve
alâka, yalnız
dünyevî hayatın
ihtiyacından ileri
gelmiyor.*

ve tecavüzüne meydan vermemek, zayıf hilkati emreder ve kuvvetli ihtar eder. Ve bir siperi ve kalesi, çarşafı olduğunu gösteriyor. Mesmûâtıma göre, merkez ve payitaht-ı hükümette, çarşı içinde, gündüzde, ahalinin gözleri önünde, gayet âdi bir kundura boyacısı, dünyaca rütbeten büyük bir adamın açık bacaklı karısına bilfiil sarkıntılık etmesi, tesettür aleyhinde olanların hayâsız yüzlerine bir şamar vuruyor!

İkinci Hikmet

Kadın ve erkek ortasında gayet esaslı ve şiddetli münasebet, muhabbet ve alâka, yalnız dünyevî hayatın ihtiyacından ileri gelmiyor. Evet, bir kadın, kocasına yalnız hayat-ı dünyeviye mahsus bir refika-i hayat değildir. Belki hayat-ı ebediyede dahi bir refika-i hayattır.

Madem hayat-ı ebediyede dahi kocasına refika-i hayattır; elbette, ebedî arkadaşı ve dostu olan kocasının nazarından gayrı, başkasının nazarını kendi mehâsinine celb etmemek ve onu darıltmamak ve kıskandırmamak lâzım gelir. Madem mü'min olan kocası, sırr-ı imana binaen, onunla alâkası hayat-ı dünyeviye münhasır ve yalnız hayvânî ve güzellik vaktine mahsus, muvakkat bir muhabbet değil, belki hayat-ı ebediyede dahi bir refika-i hayat noktasında esaslı ve ciddî bir muhabbetle, bir hürmetle alâkadardır. Hem yalnız gençliğinde ve güzellik zamanında değil, belki ihtiyarlık ve çirkinlik vaktinde dahi o ciddî hürmet ve muhabbeti taşıyor. Elbette ona mukabil, o da kendi mehâsinini onun nazarına tahsis ve muhabbetini ona hasretmesi, mukteza-yı insaniyettir. Yoksa pek az kazanır, fakat pek çok kaybeder.

Şer'an koca, karıya küfûv olmalı, yani, birbirine münasip olmalı. Bu küfûv ve denk olmak, en mühimi, diyanet noktasındadır.

Ne mutlu o kocaya ki, kadınının diyanetine bakıp taklit eder; refikasını hayat-ı ebediyede kaybetmemek için mütedeyyin olur.

Bahtiyardır o kadın ki, kocasının diyanetine bakıp "Ebedî arkadaşımı kaybetmeyeyim" diye takvâya girer.

Veyl o erkeğe ki, salih kadını ebedî kaybettirecek olan sefahete girer.

Ne bedbahttır o kadın ki, müttakî kocasını taklit etmez, o mübarek ebedî arkadaşını kaybeder.

Binler veyl o iki bedbaht zevc ve zevceye ki, birbirinin fıskını ve sefahe-tini taklit ediyorlar, birbirine ateşe atılmasında yardım ediyorlar.

Üçüncü Hikmet

Bir ailenin saadet-i hayatiyesi, koca ve karı mâbeyninde bir emniyet-i mütekebile ve samimî bir hürmet ve muhabbetle devam eder. Tesettürsüzlük ve açık saçıklık, o emniyeti bozar, o mütekebil hürmet ve muhabbeti de kırar. Çünkü, açık saçıklık kılığına giren on kadından ancak bir tanesi bulunur ki, kocasından daha güzeli görmediğinden, kendini ecnebîye sevdirmeye çalışmaz. Dokuzu, kocasından daha iyisini görür. Ve yirmi adamdan ancak bir tanesi, karısından daha güzelini görmüyor. O vakit o samimî

muhabbet ve hürmet-i mütekafile gitmekle beraber, gayet çirkin ve gayet açkça bir his uyandırmaya sebebiyet verebilir. Şöyle ki:

İnsan, hemşire misilli mahremlerine karşı fitraten şehvânî his taşıyamıyor. Çünkü mahremlerin simaları, karâbet ve mahremiyet cihetindeki şefkat ve muhabbet-i meşruayı ihsas ettiği cihetle, nefsi, şehvânî temâyülâtı kırar. Fakat bacaklar gibi şer'an mahremlere de göstermesi caiz olmayan yerlerini açık saçık bırakmak, süflî nefislere göre, gayet çirkin bir hissini uyanmasına sebebiyet verebilir. Çünkü mahremin siması mahremiyetten haber verir ve nâmahreme benzemez. Fakat meselâ açık bacak, mahremin gayrıyla müsavidir. Mahremiyeti haber verecek bir alâmet-i farıkası olmadığından, hayvânî bir nazar-ı hevesi, bir kısım süflî mahremlerde uyandırmak mümkündür. Böyle nazar ise, tüyleri ürpertecek bir sukut-u insaniyettir!

Dördüncü Hikmet

Malûmdur ki, kesret-i nesil, herkesçe matluptur. Hiçbir millet ve hükümet yoktur ki, kesret-i tenasüle taraftar olmasın. Hattâ Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm ferman etmiş: ⁽²⁾ تَنَاقَحُوا تَكَاتَرُوا فَإِنِّي أَبَاهِي بِكُمْ الْأُمَّمَ (ev kemâ kâl). Yani, "İzdivaç ediniz, çoğalınız. Ben kıyamette sizin kesretinizle iftihar edeceğim."

Halbuki tesettürün ref'i, izdivacı teksir etmeyip çok azaltıyor. Çünkü, en serseri ve asrî bir genç dahi refika-i hayatını namuslu ister. Kendi gibi asrî, yani açık saçık olmasını istemediğinden bekâr kalır, belki de fuhşa sülûk eder.

Kadın öyle değil; o derece kocasını inhisar altına alamaz. Çünkü kadının-aile hayatında müdür-i dahilî olmak haysiyetiyle kocasının bütün malına, evlâdına ve herşeyine muhafaza memuru olduğundan-en esaslı hasleti sadakattir, emniyettir. Açık saçıklık ise, bu sadakati kırar, kocası nazarında emniyeti kaybeder, ona vicdan azâbı çektirir. Hattâ erkeklerde iki güzel haslet olan cesaret ve sehâvet kadınlarda bulunsa, bu emniyete ve sadakate zarar olduğu için, ahlâk-ı seyyiedendir, kötü haslet sayılırlar. Fakat kocasının vazifesi, ona hazinedarlık ve sadakat değil, belki himâyet ve merhamet ve hürmettir. Onun için, o erkek inhisar altına alınmaz, başka kadınları da nikâh edebilir.

Memleketimiz Avrupa'ya kıyas edilmez. Çünkü orada, düello gibi çok şiddetli vasıtalarla, açık saçıklık içinde namus bir derece muhafaza edilir. İzzet-i nefis sahibi birisinin karısına pis nazarla bakan, boynuna kefenini takar, sonra bakar. Hem memâlik-i bâride olan Avrupa'daki tabiatlar, o memleket gibi bârid ve câmidirler. Bu Asya, yani âlem-i İslâm kıtası, ona nispeten memâlik-i harredir. Malûmdur ki, muhitin, insanın ahlâkı üzerinde tesiri vardır. O bârid memlekette, soğuk insanlarda hevesât-ı hayvâniyeyi tahrik etmek ve iştahı açmak için açık saçıklık belki çok sù-i istimâlâta ve

İnsan, hemşire misilli mahremlerine karşı fitraten şehvânî his taşıyamıyor.

2. Aclûnî, Keşfü'l-Hafa, 1: 318; Münavi, Feyzü'l-Kadir, 3: 269, hadis no: 3366.

*Risale-i Nur'un
en mühim bir
esasî şefkat
olmasından,
nisâ taifesi şefkat
kahramanları
bulunmaları
cihetiyle daha
ziyade Risale-i
Nur'la fitraten
alâkadardırlar.*

isrâfâta medar olmaz. Fakat seriütteessür ve hassas olan memâlik-i harredeki insanların hevesât-ı nefsâniyesini mütemadiyen tehyiç edecek açık saçıklık, elbette çok sû-i istimâlâta ve isrâfâta ve neslin zaafiyetine ve sukut-u kuvvete sebeptir. Bir ayda veya yirmi günde ihtiyac-ı fitrîye mukabil, her birkaç günde kendini bir israfa mecbur zanneder. O vakit, her ayda on beş gün kadar hayız gibi arızalar münasebetiyle kadından tecennüp etmeye mecbur olduğundan, nefesine mağlûp ise fuşşiyata da meyleder.

Şehirliler, köylülere, bedevilere bakıp tesettürü kaldıramaz. Çünkü köylerde, bedevilerde, derd-i maişet meşgalesiyle ve bedenlen çalışmak ve yorulmak münasebetiyle, hem şehirlilere nispeten nazar-ı dikkati az celb eden, mâsûme işçi ve bir derece kaba kadınların kısmen açık olmaları, hevesât-ı nefsâniyeyi tehyice medar olmadığı gibi, serseri ve işsiz adamlar az bulunduğundan, şehirdeki mefâsidin onda biri onlarda bulunmaz Öyleyse onlara kıyas edilmez.

Lem'alar, 255-258

* * *

Ehl-i iman âhiret hemşirelerim olan kadınlar taifesi ile bir muhavere

Bazı vilâyetlerde taife-i nisâdan samimî ve hararetili bir surette Nurlara karşı alâkalarını gördüğüm ve haddimden pek ziyade, onların Nurlara ait derslerime itimadlarını bildiğim sıralarda, mübarek Isparta'ya ve mânevî Medresetü'z-Zehrâya üçüncü defa geldiğim zaman işittim ki, o mübarek âhiret hemşirelerim olan taife-i nisâ, benden bir ders bekliyorlarmış. Güya vaaz suretinde camilerde onlara bir dersim olacak. Halbuki, ben dört beş vecihle hastayım. Ve hem perişan, hattâ konuşmaya ve düşünmeye iktidarsız bulunduğum halde, bu gece şiddetli bir ihtarla kalbime geldi ki:

"Madem on beş sene evvel gençlerin istemeleriyle Gençlik Rehberi'ni onlar için yazdın ve pek çok istifade edildi. Halbuki hanımlar taifesi, gençlerden daha ziyade bu zamanda öyle bir rehber muhtaçtırlar."

Ben de bu ihtara karşı gayet perişan ve zaaf ve aczimle beraber, Üç Nükte ile, gayet muhtasar bazı lüzumlu maddeleri, o mübarek hemşirelerime ve mânevî genç evlâtlarıma beyan ediyorum.

Birinci Nükte

Risale-i Nur'un en mühim bir esasî şefkat olmasından, nisâ taifesi şefkat kahramanları bulunmaları cihetiyle daha ziyade Risale-i Nur'la fitraten alâkadardırlar. Ve lillâhilhamd bu fitrî alâkadarlık çok yerlerde hissediliyor. Bu şefkatteki fedakârlık, hakikî bir ihlâsı ve mukabelesiz bir fedakârlık mânâsını ifade ettiğinden, şimdi bu zamanda pek çok ehemmiyeti var.

Evet, bir valide veledini tehlikeden kurtarmak için hiçbir ücret istemeden ruhunu feda etmesi ve hakikî bir ihlâs ile vazife-i fitriyesi itibarıyla kendini evlâdına kurban etmesi gösteriyor ki, hanımlarda gayet yüksek bir kahramanlık var. Bu kahramanlığın inkişafı ile hem hayat-ı dünyeviyesini, hem hayat-ı ebediyesini onunla kurtarabilir. Fakat bazı fena cereyanlarla, o

kuvvetli ve kıymetli seciye inkişaf etmez. Veyahut sû-i istimal edilir. Yüzer nümunelerinden bir küçük numunesi şudur:

O şefkatli valide, çocuğunun hayat-ı dünyeviyede tehlikeye girmemesi, istifade ve fayda görmesi için her fedakârlığı nazara alır, onu öyle terbiye eder. "Oğlum paşa olsun" diye bütün malını verir, hafız mektebinden alır, Avrupa'ya gönderir. Fakat o çocuğun hayat-ı ebediyesi tehlikeye girdiğini düşünmüyor. Ve dünya hapsinden kurtarmaya çalışıyor; Cehennem hapsine düşmemesini nazara almıyor. Fitrî şefkatin tam zıddı olarak, o mâsum çocuğunu, âhirette şefaâtçi olmak lâzım gelirken dâvâcı ediyor. O çocuk, "Niçin benim imanımı takviye etmeden bu helâketime sebebiyet verdin?" diye şekvâ edecek. Dünyada da, terbiye-i İslâmiyeyi tam almadığı için, validesinin harika şefkatinin hakkına karşı lâyıkiyle mukabele edemez, belki de çok kusur eder.

Eğer hakikî şefkat sû-i istimal edilmeyerek, biçare veledini haps-i ebedî olan Cehennemden ve idam-ı ebedî olan dalâlet içinde ölmekten kurtarmaya o şefkat sırrıyla çalışsa, o veledin bütün ettiği hasenâtının bir misli, validesinin defter-i amâline geçeceğinden, validesinin vefatından sonra her vakit hasenatlarıyla ruhuna nurlar yetiştirdiği gibi, âhirette de, değil dâvâcı olmak, bütün ruh u canıyla şefaâtçi olup ebedî hayatta ona mübarek bir evlât olur.

Evet, insanın en birinci üstadı ve tesirli muallimi, onun validesidir. Bu münasebetle, ben kendi şahsımda katî ve daima hissettiğim bu mânâyı beyan ediyorum:

Ben bu seksen sene ömrümde, seksen bin zatlardan ders aldığım halde, kasem ediyorum ki, en esaslı ve sarsılmaz ve her vakit bana dersini tazeler gibi, merhum validemden aldığım telkinat ve mânevî derslerdir ki, o dersler fitratımda, adeta maddî vücudumda çekirdekler hükmünde yerleşmiş. Sair derslerimin o çekirdekler üzerine bina edildiğini aynen görüyorum. Demek, bir yaşındaki fitratıma ve ruhuma merhum validemin ders ve telkinâtını, şimdi bu seksen yaşındaki gördüğüm büyük hakikatler içinde birer çekirdek-i esasiye müşahede ediyorum.

Ezcümle: Meslek ve meşrebimin dört esasından en mühimi olan şefkat etmek ve Risale-i Nur'un da en büyük hakikati olan acımak ve merhamet etmeyi, o validemin şefkatli fiil ve halinden ve o mânevî derslerinden aldığımı yakînen görüyorum.

Evet, bu hakikî ihlâs ile hakikî bir fedakârlık taşıyan validelik şefkati sû-i istimal edilip, mâsum çocuğunun elmas hazinesi hükmünde olan âhretini düşünmeyerek, muvakkat fâni şişeler hükmünde olan dünyaya o çocuğun mâsum yüzünü çevirmek ve bu şekilde ona şefkat göstermek, o şefkati sû-i istimal etmektir.

Evet, kadınların şefkat cihetiyle bu kahramanlıklarını hiçbir ücret ve hiçbir mukabele istemeyerek, hiçbir faide-i şahsiye, hiçbir gösteriş mânâsı olmayarak ruhunu feda ettiklerine, o şefkatin küçücük bir numunesini taşıyan bir tavuğun yavrusunu kurtarmak için arslana saldırması ve ruhunu feda etmesi ispat ediyor.

Dünyada da, terbiye-i İslâmiyeyi tam almadığı için, validesinin harika şefkatinin hakkına karşı lâyıkiyle mukabele edemez, belki de çok kusur eder.

*İnsanın, hususan
Müslümanın
tahassungâhı ve
bir nevi cenneti ve
küçük bir dünyası
aile hayatıdır.*

Şimdi terbiye-i İslâmiyeden ve amâl-i uhreviyeden en kıymetli ve en lüzumlu esas, ihlâstır. Bu çeşit şefkattteki kahramanlıkta o hakikî ihlâs bulunuyor. Eğer bu iki nokta o mübarek taifede inkişafa başlasa, daire-i İslâmiyede pek büyük bir saadete medar olur. Halbuki erkeklerin kahramanlıkları mukabelesiz olamıyor; belki yüz cihette mukabele istiyorlar. Hiç olmazsa şan ve şeref istiyorlar. Fakat maattessüf biçare mübarek taife-i nisâiye, zalim erkeklerinin şerlerinden ve tahakkümlerinden kurtulmak için, başka bir tarzda, zaafiyetten ve aczden gelen başka bir nevide riyâkârlığa giriyorlar.

İkinci Nükte

Bu sene inzivâda iken ve hayat-ı içtimaiyeden çekildiğim halde, bazı Nurcu kardeşlerimin ve hemşirelerimin hatırları için dünyaya baktım. Benimle görüşen ekserî dostlardan, kendi ailevî hayatlarından şekvâlar işittim. "Eyvah!" dedim. "İnsanın, hususan Müslümanın tahassungâhı ve bir nevi cenneti ve küçük bir dünyası aile hayatıdır. Bu da mı bozulmaya başlamış?" dedim. Sebebini aradım. Bildim ki, nasıl İslâmiyetin hayat-ı içtimaiyesine ve dolayısıyla din-i İslâma zarar vermek için, gençleri yoldan çıkarmak ve gençlik hevesâtıyla sefahete sevk etmek için bir iki komite çalışıyormuş. Aynen öyle de, biçare nisâ taifesinin gafil kısmını dahi yanlış yollara sevk etmek için bir iki komitenin tesirli bir surette perde altında çalıştığını hissettim. Ve bildim ki, bu millet-i İslâma bir dehşetli darbe, o cihetten geliyor. Ben de siz hemşirelerime ve gençleriniz olan mânevî evlâtlarıma katiyen beyan ediyorum ki:

Kadınların saadet-i uhreviyesi gibi saadet-i dünyeviyeleri de ve fitratlarındaki ulvî seciyeleri de, bozulmaktan kurtulmanın çare-i yegânesi, daire-i İslâmiyedeki terbiye-i diniyeden başka yoktur. Rusya'da o biçare taifenin ne hale girdiğini işitiyorsunuz. Risale-i Nur'un bir parçasında denilmiş ki:

Aklı başında olan bir adam, refikasına muhabbetini ve sevgisini, beş on senelik fâni ve zâhiri hüsn-ü cemâline bina etmez. Belki, kadınların hüsn-ü cemâlinin en güzeli ve daimîsi, onun şefkatine ve kadınlığa mahsus hüsn-ü sîretine sevgisini bina etmeli-tâ ki, o biçare ihtiyarladıkça, kocasının muhabbeti ona devam etsin. Çünkü onun refikası, yalnız dünya hayatındaki muvakkat bir yardımcı refika değil, belki hayat-ı ebediyesinde ebedî ve sevimli bir refika-i hayat olduğundan, ihtiyarlandıkça daha ziyade hürmet ve merhametle birbirine muhabbet etmek lâzım geliyor. Şimdiki terbiye-i medeniye perdesi altındaki hayvancasına muvakkat bir refakatten sonra ebedî bir mufarakate mâruz kalan o aile hayatı, esasıyla bozuluyor.

Hem Risale-i Nur'un bir cüz'ünde denilmiş ki: Bahtiyardır o adam ki, refika-i ebediyesini kaybetmemek için salih zevcesini taklit eder, o da salih olur. Hem bahtiyardır o kadın ki, kocasını mütedeyyin görür, ebedî dostunu ve arkadaşını kaybetmemek için o da tam mütedeyyin olur, saadet-i dünyeviyesi içinde saadet-i uhreviyesini kazanır. Bedbahttır o adam ki, sefahete girmiş zevcesine ittibâ eder, vazgeçirmeye çalışmaz, kendisi de iştirak eder. Bedbahttır o kadın ki, zevcinin fiskına bakar, onu başka bir surette taklit eder. Veyl o zevc ve zevceye ki, birbirini ateşe atmakta yardım eder. Yani, medeniyet fantaziyelerine birbirini teşvik eder.

İşte, Risale-i Nur'un bu mealdeki cümlelerinin mânâsı budur ki: Bu zamanda aile hayatının ve dünyevî ve uhrevî saadetinin ve kadınlarda ulvî seciyelerin inkişafının sebebi, yalnız daire-i şeriattaki âdâb-ı İslâmiyetle olabilir. Şimdi aile hayatında en mühim nokta budur ki, kadın, kocasında fenalık ve sadakatsizlik görse, o da kocasının inadına, kadının vazife-i ailevîsi olan sadakat ve emniyeti bozsa, aynen askeriyedeki itaatin bozulması gibi, o aile hayatının fabrikası zîr ü zeber olur. Belki o kadın, elinden geldiği kadar kocasının kusurunu ıslaha çalışmalıdır ki, ebedî arkadaşını kurtarsın. Yoksa, o da kendini açıklık ve saçıklıkla başkalarına göstermeye ve sevdirmeye çalışsa, her cihetle zarar eder. Çünkü hakikî sadakati bırakan, dünyada da cezasını görür. Çünkü nâmahremlerin nazarından fitratı korkar, sıkılır, çekilir. Nâmahrem yirmi erkeğin on sekizinin nazarından istiskal eder. Erkek ise, nâmahrem yüz kadından, ancak birisinden istiskal eder, bakmasından sıkılır. Kadın o cihette azap çektiği gibi, sadakatsizlik ithamı altına girer, zaafiyetiyle beraber; hukukunu muhafaza edemez.

Elhasıl: Nasıl ki kadınlar kahramanlıkta, ihlâsta, şefkat itibarıyla erkeklere benzemedikleri gibi, erkekler de o kahramanlıkta onlara yetişemiyorlar. Öyle de, o mâsum hanımlar dahi, sefahette hiçbir vecihle erkeklere yetişemezler. Onun için, fitratlarıyla ve zayıf hilkatleriyle nâmahremlerden şiddetli korkarlar ve çarşaf altında saklanmaya kendilerini mecbur bilirler. Çünkü, erkek sekiz dakika zevk ve lezzet için sefahete girse, ancak sekiz lira kadar birey zarar eder. Fakat kadın sekiz dakika sefahetteki zevkin cezası olarak, dünyada dahi sekiz ay ağır bir yükü karnında taşır ve sekiz sene de o hâmisiz çocuğun terbiyesinin meşakkatine girdiği için, sefahette erkeklere yetişemez, yüz derece fazla cezasını çeker.

Az olmayan bu nevi vukuat da gösteriyor ki, mübarek taife-i nisâiye, fitraten yüksek ahlâka menşe olduğu gibi, fisk ve sefahatte dünya zevki için kabiliyetleri yok hükmündedir. Demek onlar daire-i terbiye-i İslâmiye içinde mesut bir aile hayatını geçirmeye mahsus bir nevi mübarek mahlûkturlar. Bu mübarekleri ifsad eden komiteler kahrolsunlar! Allah, bu hemşirelerimi de bu serserilerin şerlerinden muhafaza eylesin. Âmin.

Hemşirelerim, mahremce bu sözümü size söylüyorum: Maişet derdi için, serseri, ahlâksız, frenkmeşrep bir kocanın tahakkümü altına girmek-tense, fitratınızdaki iktisat ve kanaatle, köylü mâsum kadınların nafakalarını kendileri çıkarmak için çalışmaları nevinden kendinizi idareye çalışınız, satmaya çalışmayınız. Şayet size münasip olmayan bir erkek kısmet olsa, siz kısmetinize razı olunuz ve kanaat ediniz. İnşallah, rızanız ve kanaatinizle o da ıslah olur. Yoksa, şimdiki işittiğim gibi, mahkemelere boşanmak için müracaat edeceksiniz. Bu da, haysiyet-i İslâmiye ve şeref-i milliyemize yakışmaz.

Üçüncü Nükte

Aziz hemşirelerim, katiyen biliniz ki, daire-i meşruanın haricindeki zevklerde, lezzetlerde, on derece onlardan ziyade elemeler ve zahmetler bulunduğunu, Risale-i Nur yüzer kuvvetli delillerle, hadisatlarla ispat etmiştir. Uzun tafsilâtını Risale-i Nur'da bulabilirsiniz.

*Maişet derdi için,
serseri, ahlâksız,
frenkmeşrep
bir kocanın
tahakkümü altına
girmek-tense,
fitratınızdaki
iktisat ve kanaatle,
köylü mâsum
kadınların
nafakalarını
kendileri çıkarmak
için çalışmaları
nevinden
kendinizi idareye
çalışınız, satmaya
çalışmayınız.*

*İnsanın, hususan
Müslümanın
tahassungâhı ve
bir nevi cenneti ve
küçük bir dünyası
aile hayatıdır.*

Ezcümle, Küçük Sözler'den Altıncı, Yedinci, Sekizinci Sözler ve Gençlik Rehberi benim bedelime sizlere tam bu hakikati gösterecek. Onun için, daire-i meşruadaki keyfe iktifâ ediniz ve kanaat getiriniz. Sizin hanenizdeki mâsum evlâtlarınızla mâsûmâne sohbet, yüzer sinemadan daha ziyade zevklidir.

Hem katiyen biliniz ki, bu hayat-ı dünyeviyede hakikî lezzet iman dairindedir ve imandadır. Ve amâl-i salihanın herbirisinde bir mânevî lezzet var. Ve dalâlet ve sefahatte, bu dünyada dahi gayet acı ve çirkin elemeler bulunduğunu Risale-i Nur yüzer katı delillerle ispat etmiştir. Adeta imanda bir Cennet çekirdeği ve dalâlette ve sefahatte bir Cehennem çekirdeği bulunduğunu, ben kendim çok tecrübelerle ve hadiselerle aynelyakin görmüşüm ve Risale-i Nur'da bu hakikat tekrar ile yazılmış. En şedit muannid ve muterizlerin eline girip, hem resmî ehl-i vukuf ve mahkemeler o hakikati cerh edememişler. Şimdi sizin gibi mübarek ve mâsum hemşirelerime ve evlâtlarım hükmünde küçüklerinize, başta Tesettür Risalesi ve Gençlik Rehberi ve Küçük Sözler benim bedelime sizlere ders versin.

Ben işittim ki, benim size camide ders vermeliğimi arzu ediyorsunuz. Fakat benim perişanîyetimle beraber hastalığım ve çok esbab, bu vaziyete müsaade etmiyor. Ben de sizin için yazdığım bu dersimi okuyan ve kabul eden bütün hemşirelerimi, bütün mânevî kazançlarıma ve dualarıma Nur şakirtleri gibi dahil etmeye karar verdim. Eğer siz benim bedelime Risale-i Nur'u kısmen elde edip okusanız veya dinleseniz, o vakit, kaidemiz mücibince, bütün kardeşleriniz olan Nur şakirtlerinin mânevî kazançlarına ve dualarına da hissedar oluyorsunuz.

Ben şimdi daha ziyade yazacaktım. Fakat çok hasta ve çok zayıf ve çok ihtiyar ve tashihat gibi çok vazifelerim bulunduğundan, şimdilik bu kadarla iktifâ ettim.

Lem'alar, 259-263

***

İKİNCİ NÜKTE

Bu sene inzivada iken ve hayat-ı içtimaiyeden çekildiğim hâlde, bazı Nurcu kardeşlerimin ve hemşirelerimin hatırları için dünyaya baktım. Benimle görüşen ekserî dostlardan, kendi ailevî hayatlarından şekvalar işittim. "Eyvah!" dedim. "İnsanın, hususan Müslümanın tahassungâhı ve bir nevi cenneti ve küçük bir dünyası aile hayatıdır. Bu da mı bozulmaya başlamış?" dedim. Sebebini aradım. Bildim ki, nasıl İslâmiyetin hayat-ı içtimaiyesine ve dolayısıyla din-i İslâm'a zarar vermek için, gençleri yoldan çıkarmak ve gençlik hevesatıyla sefahate sevk etmek için bir iki komite çalışıyormuş. Aynen öyle de, biçare nisâ taifesinin gafil kısmını dahi yanlış yollara sevk etmek için bir iki komitenin tesirli bir surette perde altında çalıştığını hissettim. Ve bildim ki, bu millet-i İslâm'a bir dehşetli darbe, o cihetten geliyor. Ben de siz hemşirelerime ve gençleriniz olan mânevî evlâtlarıma kat'iyen beyan ediyorum ki:

Kadınların saadet-i uhreviyesi gibi saadet-i dünyeviyeleri de ve fitratlarındaki ulvî seciyeleri de, bozulmaktankurtulmanın çare-i yegânesi, daire-i

İslâmiyedeki terbiye-i diniyeden başka yoktur. Rusya'da o biçare taifenin ne hale girdiğini iştiriyorsunuz.

Risale-i Nur'un bir parçasında denilmiş ki:

Aklı başında olan bir adam, refikasına muhabbetini ve sevgisini, beş on senelik fânî ve zahirî hüsn-i cemaline bina etmez. Belki, kadınların hüsn-i cemalinin en güzeli ve daimisi, onun şefkatine ve kadınlığa mahsus hüsn-i sîretine sevgisini bina etmeli; tâ ki, o biçare ihtiyarladıkça, kocasının muhabbeti ona devam etsin. Çünkü onun refikası, yalnız dünya hayatındaki muvakkat bir yardımcı refika değil, belki hayat-ı ebediyesinde ebedî ve sevimli bir refika-i hayat olduğundan, ihtiyarlandıkça daha ziyade hürmet ve merhametle birbirine muhabbet etmek lâzım geliyor. Şimdiki terbiye-i medeniye perdesi altındaki hayvancasına muvakkat bir refakatten sonra ebedî bir müfarakata maruz kalan o aile hayatı, esasıyla bozuluyor.

Hem Risale-i Nur'un bir cüz'ünde denilmiş ki:

Bahtiyardır o adam ki, refika-i ebediyesini kaybetmemek için salih zevcesini taklit eder, o da salih olur.

Hem bahtiyardır o kadın ki, kocasını müteyyin görür, ebedî dostunu ve arkadaşını kaybetmemek için o da tam müteyyin olur, saadet-i dünyeviyesi içinde saadet-i uhreviyesini kazanır.

Bedbahttır o adam ki, sefahate girmiş zevcesine ittiba eder, vazgeçirmeye çalışmaz, kendisi de iştirak eder.

Bedbahttır o kadın ki, zevcinin fiskına bakar, onu başka bir surette taklit eder.

Veyl o zevç ve zevceye ki, birbirini ateşe atmakta yardım eder. Yani, medeniyet fanteziyelerine birbirini teşvik eder.

İşte, Risale-i Nur'un bu mealdeki cümlelerinin manası budur ki:

Bu zamanda aile hayatının ve dünyevî ve uhrevî saadetinin ve kadınlarda ulvî seciyelerin inkişafının sebebi, yalnız daire-i şeriattaki adab-ı İslâmiyetle olabilir.

Şimdi aile hayatında en mühim nokta budur ki:

Kadın, kocasından fenalık ve sadâkatsizlik görse, o da kocasının inadına, kadının vazife-i ailevisi olan sadâkat ve emniyeti bozsa, aynen askeriyedeki itaatin bozulması gibi, o aile hayatının fabrikası zirüzeber olur. Belki o kadın, elinden geldiği kadar kocasının kusurunu ıslaha çalışmalıdır ki, ebedî arkadaşını kurtarsın. Yoksa, o da kendini açıklık ve saçıklıkla başkalarına göstermeye ve sevdirmeye çalışsa, her cihetle zarar eder. Çünkü hakikî sadâkati bırakan, dünyada da cezasını görür. Çünkü namahremlerin nazarından fitratı korkar, sıkılır, çekilir. Namahrem yirmi erkeğin on sekizinin nazarından istiskal eder. Erkek ise, namahrem yüz kadından, ancak birisinden istiskal eder, bakmasından sıkılır. Kadın o cihette azap çektiği gibi, sadâkatsizlik ithamı altına girer; zaafiyetiyle beraber, hukukunu muhafaza edemez.

Elhâsıl: Nasıl ki kadınlar kahramanlıkta, ihlâsta, şefkat itibarıyla erkeklere benzemedikleri gibi, erkekler de o kahramanlıkta onlara yetişemiyorlar; öyle de, o masum hanımlar dahi, sefahatte hiçbir vecihle erkeklere yetişemezler. Onun için, fitratlarıyla ve zayıf hilkatleriyle namahremlerden

Aklı başında olan bir adam, refikasına muhabbetini ve sevgisini, beş on senelik fânî ve zahirî hüsn-i cemaline bina etmez.

Risale-i Nur, aile hayatına büyük bir fayda verip hanımların iffet ve namus ve ismetle ve saadetle hayat geçirmelerini temin ettiğinden, kadınlar Risale-i Nur'a çoklukla rağbet göstermektedirler.

şiddetli korkarlar ve çarşaf altında saklanmaya kendilerini mecbur bilirler. Çünkü, erkek sekiz dakika zevk ve lezzet için sefahate girse, ancak sekiz lira kadar bir şey zarar eder. Fakat kadın sekiz dakika sefahatteki zevkin cezası olarak, dünyada dahi sekiz ay ağır bir yükü karnında taşır ve sekiz sene de o hamîsiz çocuğun terbiyesinin meşakkatine girdiği için, sefahatte erkeklere yetişemez, yüz derece fazla cezasını çeker.

Az olmayan bu nevi vukuat da gösteriyor ki, mübarek taife-i nisâiye, fitraten yüksek ahlâka menşe' olduğu gibi, fisk ve sefahatte dünya zevki için kabiliyetleri yok hükmündedir. Demek onlar daire-i terbiye-i İslâmiye içinde mes'ut bir aile hayatını geçirmeye mahsus bir nevi mübarek mahlûkturlar. Bu mübarekleri ifsat eden komiteler kahrolsunlar! Allah, bu hemşirelerimi de bu serserilerin şerlerinden muhafaza eylesin. Âmin.

Hemşirelerim, mahremce bu sözümü size söylüyorum:

Maişet derdi için, serseri, ahlâksız, Frenkmeşrep bir kocanın tahakkümü altına girmektense, fitratınızdaki iktisat ve kanaatle, köylü masum kadınların nafakalarını kendileri çıkarmak için çalışmaları nev'inden kendinizi idareye çalışınız, satmaya çalışmayınız. Şayet size münasip olmayan bir erkek kısmet olsa, siz kısmetinize razı olunuz ve kanaat ediniz. İnşallah, rızanız ve kanaatinizle o da ıslah olur. Yoksa, şimdiki işittiğim gibi, mahkemelere boşanmak için müracaat edeceksiniz. Bu da, haysiyet-i İslâmiye ve şeref-i milliyemize yakışmaz.

[Lem'alar, Yeni Asya Neşriyat 2013, s. 453-470.]

***

Risale-i Nur, aile hayatına büyük bir fayda verip hanımların iffet ve namus ve ismetle ve saadetle hayat geçirmelerini temin ettiğinden, kadınlar Risale-i Nur'a çoklukla rağbet göstermektedirler. Buna bir hüsn-ü misal olarak hanımların neşrolunan birkaç makalesini din düşmanları görmüşler ve bolşeviklik hesabına birtakım uydurma bahanelerle hücumla geçmişlerdir. Fakat asla muvaffak olamayacaklardır. Onların maksatlarının tam aksine olarak Risale-i Nur'un neşriyatı erkek ve kadınlar arasında harika bir tarzda inkişaf etmektedir ve edecektir.

[Emirdağ Lâhikası, Yeni Asya Neşriyat 2013, s. 836-837]

***

Madem, hayat-ı içtimaiyenin bir temel taşı ve fitrat-ı beşeriyenin bir hacet-i zarûriyesi ve aile hayatından ta kabîle ve millet ve İslamiyet ve insaniyet hayatına kadar en lüzumlu ve kuvvetli rabîta ve her insanın kainatta gördüğü ve tek başına mukabele edemediği medar-ı zarar ve hayret ve insanî ve İslâmî vazifelerin ifasına mani maddî ve manevî esbabın tehacümâtına karşı bir nokta-i istinad ve medar-ı tesellî olan dostluk ve kardeşâne cemaat ve toplanmak ve samîmane uhrevî cemiyet ve uhuvvet; hem siyâsî cephesi olmadığı halde ve bilhassa hem dünya, hem din, hem ahiret sadetlerine katî vesîle olarak îman ve Kur'ân dersinde halis bir dostluk ve hakikat yolunda bir arkadaşlık ve vatanına ve milletine zararlı şeylere karşı bir tesanüd taşıyan Risâle-i Nur şakirtlerinin pekçok takdir ve tahsine şâyân ders-i îmanda toplanmalarına cemiyet-i siyasiye namını verenler, elbette ve herhalde, ya gayet fena bir sûrette aldanmış veya gayet gaddar bir anarşisttir

ki, hem insaniyete vahşiyane düşmanlık eder, hem İslamiyete nemrudane adavet eder, hem hayat-ı içtimaiyeye anarşiliğin en bozuk ve mütereddi tavrıyla husûmet eder ve bu vatana ve millete ve hakimiyet-i İslamiyeye ve dîni mukaddesata karşı mürtedane, mütemerridane, anûdane mücadele eder.

[Şualar, Yeni Asya Neşriyat 2013, s. 469]

***

[Mahremdir. Şimdilik Medresetü'z-Zehra erkânlarına mahsustur.]

İhtiyar kadınlara ehemmiyetli bir müjde ve bekâr ve mücerret kalmak isteyen genç kızlara bir ihtar.

Hadîs-i şerifte الْعَجَائِزُ بَدِينِ عَلَيْكُمْ gösteriyor ki âhir zamanda kuvvetli iman, ihtiyar kadınlarda bulunur ki, "Dindar ihtiyar kadınların dinine tâbi olunuz" diye hadis-i şerif ferman etmiş. Hem Risale-i Nur'un dört esastan bir esası şefkattir. Ve kadınlar şefkat kahramanı bulunmasından, hattâ en korkağı da kahramancasına ruhunu yavrusuna feda eder. Ve bu zamanda o kıymettar valideler ve hemşireler, büyük bir hâdise ile karşılaşılıyorlar. Mahremce ve ifşâsı münasip olmayan bir hakikat-i fitriyesini, Nur şakirtlerinden mücerred kalmak isteyen veya mecbur kalan kızlar kısmına beyan etmek lâzım gelir diye ruhuma ihtar edildi. Ben de derim ki:

Kızlarım, hemşirelerim,

Bu zaman, eski zamana benzemiyor. Terbiye-i İslâmiye yerine terbiye-i medeniye, yarım asra yakın hayat-ı içtimaiyemize yerleştiği için, bir erkek bir kadını ebedî bir refika-i hayat ve saadet-i hayat-ı dünyeviyeye medar ve sair günahlardan kendini muhafaza etmek için almak lâzım gelirken; o biçare zaifeyi daim tahakküm altında, yalnız dünyevi, muvakkat gençliğinde sever. Ona verdiği rahatın bazı on misli onu zahmetlere sokar. Eğer şer'an "küfüv" tâbir edilen birbirine denk olmazsa, hukuk-u şer'îye nazara alınmadığından, hayatı daima azap içinde geçer. Kıskançlık da müdahale ederse daha berbat olur.

İşte bu izdivaca sevk eden üç sebep var:

Birisi: Tenasülün devamı için, hikmet-i İlâhiyeye o fitrî hizmete bir ücret olarak bir fitrî meyil ve şevk vermiş. Halbuki o zevk, on dakikada bir lezzet verse de, eğer meşru ise, erkek bir saat meşakkat çekebilir. Fakat kadın, on dakikalık o zevk için on ay çocuğu kendi vücudunda zahmetini çekmekle on sene çocuğun hayatına yardımla meşakkat çeker. Demek, o on dakikalık fitrî meyil, bu uzun meşakkatlere sevk ettiği için, ehemmiyeti kalmaz. His ve nefis, onunla onu izdivaca tahrik etmemeli.

İkincisi: Fıtraten kadın, zaafî için maişet noktasında bir yardımcıya muhtaçtır. O ihtiyaç için şimdiki terbiye-i İslâmiyeden ders almayan, serseriliğe, tahakküme alışanlardan o küçük bir iaşesi hatırı için tahakkümler altına girip riyakârâne kocasının rızasını tahsil etmek yolunda hayat-ı dünyeviye ve uhreviyesinin medarı olan ubudiyetini ve ahlâkını bozmak bedeline, köy kadınları gibi kendi nafakasını kendi çalışmasıyla kazanmak, on defa daha kolaydır. Rezzak-ı Hakikî çocukların rızkını sütle verdiği gibi,

Tenasülün devamı için, hikmet-i İlâhiyeye o fitrî hizmete bir ücret olarak bir fitrî meyil ve şevk vermiş.

Kadınlığın
fıtratında
çocuk okşamak
ve sevmek
meyelânı var.
Ve bir evlâdının
dünyada ona
hizmeti ve
âhirette de şefaati
ve validesi
öldükten sonra
ona hasenatıyla
yardımı, o
meyl-i fitrîyi
kuvvetlendirip
evlendirmeye sevk
etmiş.

onların da rızkını o Hâlık-ı Rahim veriyor. O rızık hatırı için namazsız ve ahlâkını kaybetmiş bir zevci aramak, riyakârâne çalışıp tahakkümü altına girmek, elbette Nur talebesinin kârı değil.

Üçüncüsü: Kadınlığın fıtratında çocuk okşamak ve sevmek meyelânı var. Ve bir evlâdının dünyada ona hizmeti ve âhirette de şefaati ve validesi öldükten sonra ona hasenatıyla yardımı, o meyl-i fitrîyi kuvvetlendirip evlendirmeye sevk etmiş. Halbuki şimdi terbiye-i İslâmiye yerine terbiye-i medeniye ile on taneden bir iki hakikî evlât, kendi validesinin şefkatine mukabil fedakârâne hizmet ve dindârâne dualarıyla ve hasenatlarıyla validesinin defter-i a'mâlîne haseneler yazdırmak ve âhirette salih ise validesinin şefaati etmek ihtimaline mukabil, ondan sekizi o hâleti göstermediğinden, bu fitrî meyl ve nefsanî şevkle o biçare zayıflar böyle ağır bir hayata kat'î mecbur olmadan girmemek gerektir. İşte bu işaret ettiğimiz hakikate binaen, bekâr kalmak isteyen Nur şakirtlerinden olan kızlara derim ki:

Tam muvafık ve dindar ve ahlâklı bir zevc bulmadan, kendilerini açık saçıklıkla satmasınlar. Eğer bulunmadı; Nurun bir kısım fedakâr şakirtleri gibi mücerret kalıp tâ ona lâyıf ve ebedî bir arkadaş olacak ve terbiye-i İslâmiyeyi almış vicdanlı bir müşteri ona çıksın. Ve saadet-i ebediyesi, muvakkat bir keyf-i dünyevî için bozulmasın. Ve medeniyetin seyyiatı içinde boğulmasın.

Said Nursî

Emirdağ Lahikası, s. 293

***

Hem dahi, ey bedbaht ehl-i dalâlet ve gaflet! "Gayr-i meşrû bir muhabbetin neticesi, merhametsiz azab çekmektir" kaidesi sırrınca, siz, fıtratınızdaki Cenâb-ı Hakkın zât ve sıfat ve esmâsına sarf edilecek muhabbet ve mârifet istidadını ve şükür ve ibâdât cihazâtını nefsinize ve dünyaya gayr-i meşrû bir sûrette sarf ettiğinizden, bilistihkak cezasını çekiyorsunuz. Çünkü, Cenâb-ı Hakka âit muhabbeti nefsinize verdiniz; mahbubunuz olan nefsinizin hadsiz belâsını çekiyorsunuz. Çünkü, hakiki bir rahatı, o mahbubunuza vermiyorsunuz. Hem onu, hakiki mahbub olan Kadîr-i Mutlaka tevekkül ile teslim etmiyorsunuz, dâimâ elem çekiyorsunuz. Hem, Cenâb-ı Hakkın esmâ ve sıfatına âit muhabbeti dünyaya verdiniz ve âsâr-ı san'atını âlemin esbâbına taksim ettiniz; belâsını çekiyorsunuz. Çünkü, o hadsiz mahbublarınızın bir kısmı size Allahâısmarladık demeyip, size arkasını çevirip, bırakıp gidiyor. Bir kısmı sizi hiç tanımıyor, tanısı da sizi sevmiyor, sevse de size bir fayda vermiyor; dâimâ hadsiz fırâklardan ve ümitsiz dönmek üzere zevâllerden azab çekiyorsunuz.

Sözler, 579

***

Meşrû daire, ruh ve kalb ve nefsin bütün lezzetlerine, safâlarına, keyiflerine kâfidir; gayr-i meşrû daireye girme. Çünkü, o dairedeki bir lezzetin

bâzan bin elemi var. Hem hakiki ve dâimî lezzet olan iltifatât-ı Rahmâniyeyi kaybetmeye sebeptir.

Sözler, 581

***

Aşk, şiddetli bir muhabbettir. Fâni mahbuplara müteveccih olduğu vakit, ya o aşk kendi sahibini daimî bir azap ve elemde bırakır. Veyahut o mecazî mahbup, o şiddetli muhabbetin fiyatına değmediği için, bâki bir mahbubu arattırır; aşk-ı mecazî, aşk-ı hakikîye inkılâp eder.

İşte, insanda binlerle hissiyat var. Herbirisinin, aşk gibi, iki mertebesi var: biri mecazî, biri hakikî.

***

İşte, ... insanlar, insana verilen cihazat-ı mâneviyeyi, eğer nefsin ve dünyanın hesabıyla istimal etse ve dünyada ebedî kalacak gibi gafilâne davranrsa, ahlâk-ı rezileye ve israfat ve abesiyete medar olur. Eğer hafiflerini dünya umuruna ve şiddetlilerini vezâif-i uhreviyeye ve mâneviyeye sarf etse, ahlâk-ı hamîdeye menşe, hikmet ve hakikate muvafık olarak saadet-i dâreyne medar olur.

Mektubat, 37

***

Ey ikinci, bozuk Avrupa! Senin çürük ve esassız esaslarının bir kısmı şunlardır ki: "En büyük melekten en küçük semeğe kadar her bir zihayat kendi nefsinde mâliktir ve kendi zâtı için çalışır ve kendi lezzeti için çabalar. Onun bir hakk-ı hayatı var. Gaye-i himmeti ve hedef-i maksadı yaşamak ve bekasını temin etmektir" diyorsun. Ve Hâlık-ı Kerîmin kerem düsturlarından ve erkân-ı kâinata kemâl-i itaatle imtisal edilen düstur-u teavünle, nebâtat hayvânâtın imdadına ve hayvânat insanların yardımına koşmasından tezahür eden o umumî kanunun rahîmâne, kerîmâne cilvelerini cidal zannedip, "Hayat bir cidaldir" diye, ahmakane hükmetmişsin. Acaba, o düstur-u teavünün cilvesinden olan, zerrât-ı taâmiyenin kemâl-i şevkle beden hücrelerinin gıdalandırılması için koşmaları nasıl cidaldir? Nasıl bir çarpışmaktır? Belki o imdat ve o koşmak, Kerîm bir Rabbin emriyle bir teavündür.

Hem çürük bir esasın, "Herşey kendi nefsinde mâliktir" diyorsun. Hiçbir şey kendi nefsinde mâlik olmadığına katî bir delil şudur ki:

Esbabın içinde en eşrefi ve ihtiyar noktasında en geniş iradelisi, insandır. Halbuki bu insanın düşünmek, söylemek ve yemek gibi en zâhir ef'âl-i ihtiyariyesinden yüz cüz'ünden onun dest-i ihtiyarına verilen ve daire-i iktidarına giren, yalnız meşkük tek bir cüzdür. Böyle en zâhir fiilin yüz cüz'ünden bir cüz'üne mâlik olmayan, nasıl kendine mâliktir denilir?

Böyle en eşref ve ihtiyarı en geniş, bu derece hakikî tasarruftan ve temellükten eli bağlanmış bulunsa, "Sair hayvânat ve cemâdat kendi kendine

Eğer hafiflerini dünya umuruna ve şiddetlilerini vezâif-i uhreviyeye ve mâneviyeye sarf etse, ahlâk-ı hamîdeye menşe, hikmet ve hakikate muvafık olarak saadet-i dâreyne medar olur.

---

mâlikdir" diyen, hayvandan daha ziyade hayvan ve cemâdattan daha ziyade câmid ve şuursuz olduğunu ispat eder.

Lem'alar, 121

* * *

Hevesat-ı nefsanîyle erkeklerin karışması, karıların hayasızlıkla erkekleşmesine sebeptir.

Sığar-ı nefis tekebbürün kaynağıdır.

Sünubat, 74

* * *

Salisen: Bazı sefih ve lâübaliler hür yaşamak istemediklerinden, nefs-i emmarenin esaret-i rezilesi altına girmek istiyorlar.

Elhasıl: Şeriat dairesinden hariç olan hürriyet, ya istibdat veya esaret-i nefis veya canavarcasına hayvanlık veya vahşettir.

Hutbe-i Şamiye, 103

* * *